

Karta ewidencyjna grobu wojennego

Gmina: ZBĄSZYŃ

Nr ewid.: 3015063_3_PW18

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
GRÓB INDYWIDUALNY EW. ZBIOROWY	GRÓB JACENTEGO JANKA (i Franciszka Kałka?)	ZBĄSZYŃ
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919	
		<p>Adres wojew. / powiat / gmina WIELKOPOLSKIE / NOWOTOMYSKI / ZBĄSZYŃ</p> <p>ulica / lokalizacja opisowa CMENTARZ PARAFIALNY, UL. MOSTOWA, (na wysokości adresu ul. Mostowa 10d)</p> <p>Właściciel / zarządca terenu / działka nr Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej ul. Senatorska 31, 64-360 Zbąszyń / 301506_4.0001.1050</p> <p>Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa, GPS ok. 30m na zachód od drewnianej kaplicy, bezpośrednio przy alejce biegnącej wzdłuż całego cmentarza. GPS: 52°15'08.1"N 15°55'02.8"E (52.252250, 15.917444)</p> <p>Podstawowa informacja o pochowanych POWSTAŃCY WIELKOPOLSCY - Jacenty Janek rozstrzelany przez Grenzschutz w 1919 r., - Franciszek Kałek, poległy w 1919 – miejsce pochówku lub upamiętnienie symboliczne</p> <p>Datowanie tablicę na grobie (lub cały nagrobek) ufundowano w 1934,</p> <p>Forma ochrony GRÓB WOJENNY</p> <p>Wymiary (szer., głęb., wys.) Rozmiar całego pomnika nagrobnego: szer. 249cm x gł. 242cm; wysokość ściany/steli od podstawy nagrobka: 217cm, szerokość max. 187cm, gr. 16cm; słupki 10cm x 10cm x 53cm; tylne słupki: 18cm x 18cm x 53cm; tablice: na ścianie/steli: 108cm x 30cm, pozioma: 60cm x 50cm.</p> <p>Material Elementy wykonane z granitu oraz murowane</p>
		

¹ grób wojenny indywidualny/ ...zbiorowy/ kwaterna / grób rodzinny / pomnik / tablica / ...

Szkiec sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje
 <p style="text-align: right; font-size: small;">Źródło podkladu dla szkicu: © autorzy OpenStreetMap</p>		<p>Nad mogiłą góruje wysoka, zbliżona kształtem do półelipsy, murowana ścianka. Na niej umieszczono w owalnym wgłębieniu krucyfiks oraz słowa: „R.I.P. ZA OJCZYZNĘ”, poniżej tablica granitowa z następującą inskrypcją:</p> <p style="text-align: center;">Bohaterom Powstania Wielkopolskiego z roku 1918/19 ś.p. Franciszkowi Kalkowi ur. 3.9.1893 r. w Porażynie ś.p. Jacentemu Jankowi ur. 24.8.1881 r. w Przyprostyni, rozstrzelanemu przez grenszuc za sprawy narodowe Współtowarzysze broni oraz wdzięczne obywatelstwo.</p> <p>Na drugiej, poziomej, tablicy znak Towarzystwa Powstańców i Wojaków oraz inskrypcja:</p> <p style="text-align: center;">Poległym dla chwały Ojczyzny w roku 1918–1919 Tow. Powstańców i Wojaków „Kościuszki” Zbąszyń zał. 22.3.1922. W pamiętnym roku 1934.</p> <p>Mogiła obramiona granitowymi współczesnymi słupkami, połączonymi łańcuchami, wewnątrz obramienia, nad mogiłą – płyty granitowe.</p>
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
<p>1. stan b. dobry (VI 2017)</p>	<p>1. W. Olszewski, Ł. Jastrząb „<i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego od 27 grudnia 1918 roku do 8 marca 1920 roku</i>”, Koszalin 2009, s. 158, 176</p> <p>2. P. Anders „<i>Miejsca pamięci Powstania Wielkopolskiego</i>”, Poznań 2010, s. 213</p> <p>3. L. Kapela <i>Jak powstał i działał Heimatschutz</i>, Poznań 1919.</p> <p>Załączniki</p> <p>1. Zdjęcia grobu i cmentarza – zdjęcia cyfrowe</p>	<p>A. Dane z tablicy na nagrobku: patrz treść inskrypcji.</p> <p>B. Dane z Listy Strat (Bibliografia poz. 1): Jacenty Janek, kpr., ur. 24.8.1881, 1 Opalenicka Kompania 3 Batalionu Grupy Zachód, pl. 11.1.1919, Zbąszyń. (rozstrzelany o godzinie 14.30 przez Grenzschutz za udział w ataku na Zbąszyń). Szer. Franciszek Kałek, wg Listy Strat, należał do 1 Opalenickiej Kompanii 3 Batalionu Grupy Zachód i zginął 11.1.1919 r. w Zbąszyniu. Lista Jabłońskiego wskazuje jako miejsce jego pochówku zbiorowy grób w Opalenicy, jednak na pomniku nagrobnym w Opalenicy nie ma takiego nazwiska, zaś inskrypcja na grobie w Zbąszyniu ma charakter upamiętniający, stąd wątpliwość co do miejsca pochowania.</p> <p>C. <i>Jak powstał i działał Heimatschutz</i> podaje, że Jacenty Janek został rozstrzelany za to, że będąc polskim urzędnikiem prowadził oddziały powstańcze podczas walk o Zbąszyń, jednakże ten zarzut okazał się nieprawdziwy (Bibliografia poz. 3)</p>
<p>Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis): Adam S. Kaczmarek, fot.: Adam S. Kaczmarek, czerwiec 2017. / Aktualizacja Bartosz Biegała 19.11.2018 r.</p>		